

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/339/2013
Identifikačné číslo spisu:	6713204985
Dátum vydania rozhodnutia:	20.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6713204985.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Lawyer Partners a.s., IČO: 35 944 471, so sídlom v Bratislave, Prievozská 37, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Chabadová, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pri starej prachárni 13, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka Mgr. Ľubica Pavelková Chabadová, proti žalovanému Ing. M. L. bývajúcemu vo V., o zaplatenie 13,28 €, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 8 Ro 76/2013, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. septembra 2013 sp.zn. 15 Co 436/2013 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) v záhlaví označeným uznesením potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) z 24. júna 2013 č.k. 8 Ro 76/2013-13, ktorým okresný súd zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania [§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“)]. Potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa odôvodnil jeho vecnou správnosťou poukazujúc na to, že žalobkyňa napriek výzve na zaplatenie súdneho poplatku a poučeniu o následkoch jeho nezaplatenia, súdny poplatok za návrh v sume 16,50 € v určenej lehote 10 dní od doručenia výzvy nezaplatila.

V odôvodnení uviedol, že návrhom na začatie konania s dátumom vyhotovenia v roku 2006 sa žalobkyňa voči protistrane domáhala zaplatenia sumy predstavujúcej dosiaľ nezaplatené koncesionárske poplatky; podľa podacej pečiatky súdu prvého stupňa bol tento návrh doručený súdu 20. marca 2013. Súd prvého stupňa v súlade so zákonom vyzval žalobkyňu, aby do 10 dní zaplatila súdny poplatok za podanie návrhu

vo výške 16,50 € (položka č. 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb.) s poučením, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.). Napriek tomu, že táto výzva bola žalobkyni riadne doručená, žalobkyňa ju nerešpektovala. Súd prvého stupňa preto konanie správne zastavil. Odvolací súd poukázal na § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. a vyslovil názor, že na splnenie príkazu vysloveného v náleze, aby súd priznal právne účinky podaniu z roku 2006, bola žalobkyňa povinná preukázať, že návrh na začatie konania, ktorý je v spise založený na č.l. 2 a 3 spisu, je totožný s návrhom doručeným súdu v roku 2006. Odvolací súd zdôraznil, že žalobkyňa ničím hodnoverne nepreukázala svoje tvrdenie o totožnosti návrhu na začatie konania doručeného súdu prvého stupňa 20. marca 2013 s návrhom na začatie konania, ktorý ako sama udáva, podala v roku 2006. Podľa názoru odvolacieho súdu preto postup prvostupňového súdu, ktorý v dôsledku nepreukázania totožnosti predmetných podaní považoval návrh doručený mu 20. marca 2013 za nový návrh, nebolo možné označiť za nezákonný. Súd prvého stupňa správne vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku za tento návrh na začatie konania, súdny poplatok stanovil v správnej výške a poučil žalobkyňu aj o možnosti zastavenia konania ako následku nezaplatenia súdneho poplatku. Lehota na vyrubenie súdneho poplatku žalobkyni za návrh podaný na súd v roku 2013 doposiaľ neuplynula. Pokiaľ súd prvého stupňa v danej procesnej situácii konanie zastavil, bol jeho postup v súlade so zákonom č. 71/1992 Zb. Odvolací súd na tomto základe uzavrel, že odvolanie žalobkyne nebolo dôvodné, a preto napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Uviedla, že konajúce súdy jej zastavením konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci k tomu neboli splnené zákonné podmienky, odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Naďalej trvala na svojom tvrdení, že návrh, ktorý bol súdu prvého stupňa doručený v roku 2013, nie je žiadnym novým návrhom na začatie konania, ale že ide o písomné vyhotovenie návrhu, ktorý bol obsahom elektronického podania, o ktorom ústavný súd rozhodol v citovanom náleze. V zmysle nálezu zostali preto zachované právne účinky tohto návrhu ku dňu doručenia tohto podania, t.j. ku dňu 24. júla 2006, čo však súdy nerešpektovali. Nesúhlasila so záverom konajúcich súdov, že bolo jej povinnosťou preukázať, že návrh doručený súdu v roku 2013 je totožný s tým, ktorý bol podaný v roku 2006. Nemožno totiž od nej žiadať splnenie tých povinností, ktoré by nemala, keby okresný súd jej práva neporušil. Práve naopak, podľa jej názoru bolo povinnosťou okresného súdu prijať také opatrenia, aby v prípade potreby vedel posúdiť, ktoré návrhy v roku 2006 odmietol prijať (napríklad zapísať si úradným záznamom identifikačné údaje o DVD nosiči). Poukazovala na to, že so zreteľom na nález (napr. sp.zn. I ÚS 292/08) bolo v danom prípade potrebné vychádzať z toho, že ňou podaný návrh v roku 2013 bol v súlade so zákonom podaný už v roku 2006. Súdny poplatok za návrh na začatie konania pre uplynutie lehoty uvedenej v § 13 zákona č. 71/1992 Zb. preto už nebolo možné vyrubiť. Ak napriek tomu bolo konanie zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, má postup súdov za následok odňatie jej možnosti pred súdom konať. Z uvedených dôvodov navrhla napadnuté uznesenie krajského súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a veci vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky niektorého z nich, preto jej dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolaateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Tvrdila však vadu konania vyplývajúcu z § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. že jej postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať. Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O prípad odňatia možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod (R 50/1997).

So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či pre zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, boli v danom prípade dané procesné predpoklady.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu. Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolaateľ. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti. Podľa § 10 ods. 1 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

V preskúmvanej veci argumentovala žalobkyňa tým, že návrh na začatie konania, ktorý bol doručený súdu prvého stupňa 20. marca 2013, je pôvodný návrh na začatie konania, ktorý doručila tomuto súdu ešte v roku 2006 (ako elektronické podanie na DVD nosiči podpísané zaručeným elektronickým podpisom), a že vzhľadom na uplynutie trojročnej lehoty uvedenej v § 13 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. mu už nemožno vyrubiť súdny poplatok za návrh na začatie konania.

V zmysle § 42 ods. 1 veta prvá a druhá O.s.p. podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba.

V náleze ústavný súd konštatoval, že žalobkyňa právne účinným spôsobom podala v roku 2006 návrh na začatie konania v elektronickej podobe a treba rešpektovať právne účinky, ktoré vyvolalo toto podanie. Malo ísť o DVD, na ktorom boli uložené viaceré návrhy žalobkyne proti rôznym žalovaným. Nález ale neobsahuje žiadny údaj o tom, konkrétne ktorých vecí a ktorých žalovaných sa toto podanie týkalo.

Žalobkyňa, ktorá 20. marca 2013 doručila súdu návrh (s dátumom vyhotovenia v roku 2006) na vydanie platobného rozkazu ukládajúceho protistrane povinnosť zaplatiť jej predmetnú sumu spolu s náhradou trov konania, ničím nedoložila, že podanie doručené súdu v roku 2013 je identické s tým podaním doručeným súdu na DVD nosiči v roku 2006, na ktoré sa vzťahuje nález a ním vyslovený príkaz ústavného súdu vychádzať z toho, že podanie bolo doručené s účinkami pôvodného doručenia. V danej procesnej situácii, v ktorej nič nepreukazovalo, že nález a príkaz ústavného súdu sa týka aj preskúmvanej veci (t.j. že na daných DVD nosičoch bol uložený aj návrh žalobkyne proti tomu, kto je uvedený v záhlaví tohto uznesenia dovolacieho súdu) a z ničoho nevyplývala totožnosť žalobkyňou tvrdeného podania z roku 2006 s podaním z roku 2013, nemožno prvostupňovému ani odvolaciemu súdu vytýkať ako nesprávny procesný postup, pokiaľ: a/ vychádzali z toho, že v preskúmvanej právnej veci vyvolalo právne účinky podania návrhu na začatie konania to podanie, o urobení a obsahu ktorého nemožno mať pochybnosti - to znamená podanie doručené 20. marca 2013 súdu prvého stupňa, a b/ nepostupovali tak, ako by postupovali v prípade, keby návrh na začatie konania bol podaný už v roku 2006 doručením takého návrhu, o urobení a obsahu ktorého nemožno mať žiadne pochybnosti. K námietke, že prvostupňový aj odvolací súd popierajú totožnosť oboch podaní (z roku 2013 a 2006), i keď aj v roku 2013 akceptujú plnú moc z roku 2006, dovolací súd poukazuje na to, že o existencii a obsahu tejto plnej moci (na rozdiel od totožnosti návrhov na začatie konania z roku 2006 a 2013) nie sú pochybnosti.

V preskúmvanej veci súdy mali a mohli rešpektovať príkaz vyplývajúci z nálezu ústavného súdu len vo vzťahu k tomu návrhu na začatie konania podanému v roku 2006, ktorého sa predmetný nález týkal. Z logiky veci potom vyplýva, že bolo na žalobkyňu, aby preukázala totožnosť návrhu podaného v roku 2006 v elektronickej podobe s návrhom podaným v písomnej podobe v roku 2013. Pokiaľ žalobkyňa v súvislosti s tým poukazovala na to, že už nemá k dispozícii originálne DVD s jej návrhmi podanými v roku 2006 a vytýkala súdom, že mali prijať opatrenia na zachovanie možnosti preveriť totožnosť návrhov na začatie konania podaných v roku 2006 a 2013, dovolací súd uvádza, že je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, lebo ich podcenením, či zanedbaním môžu o ne prísť. V súlade so zásadou, že právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým („vigilantibus iura scripta sunt“), teda tým, ktorí sa aktívne a prezieravo zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, nespoliehajú sa na náhodu, predvídajú aj možnosti vzniku komplikovaných situácií sťažujúcich výkon práv a ich praktické uplatnenie, bolo práve na žalobkyňu, aby - najmä po „neprijatí“ jej návrhov podaných v roku 2006 v elektronickej podobe - uchoval pôvodné DVD, neuvážene sa ich nezbavila a nevystavila sa tým sám riziku, že v súčasnosti nevie súdom hodnoverne a preukázateľne doložiť, konkrétne aký návrh na začatie konania podala v roku 2006.

Pokiaľ súd prvého stupňa v danej procesnej situácii vychádzal z toho, že poplatková povinnosť žalobkyne vznikla podaním návrhu dňa 20. marca 2013 a že - vzhľadom na nerešpektovanie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku - sú splnené predpoklady pre zastavenie konania (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.), nepriečil sa jeho postup, ale ani postup odvolacieho súdu zákonu. Postupom súdov, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohlo dôjsť k znemožneniu realizácie procesných oprávnení navrhovateľa spôsobom, ktorý by bol významný z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.